

Ulricehamns kommun

Rektorn vid Blidsbergs skola, Dalums skola och Timmele skola

Lise-lott.bohman@ulricehamn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Blidsbergs skola, Dalums skola
och Timmele skola
i Ulricehamns kommun

Tillsyn i Blidsbergs skola, Dalums skola och Timmele skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ulricehamns kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Blidsbergs skola, Dalums skola och Timmele skola besöktes av Skolinspektionen den 23 och 24 oktober 2012.

Fakta om skolan

Blidsbergs, Dalums och Timmele skolor hör till norra skolområdet i Ulricehamn och ligger utanför centralorten. Alla tre skolor har förskoleklass och årskurserna 1-6. Blidsbergs och Dalum skolor har vardera 96 elever och Timmele skola har 130 elever. Lärarna i respektive skola ingår i ett arbetslag som är uppdelat på två arbetsgrupper, en arbetsgrupp för skola och en för fritidshemmet. Klasserna är organiserade i åldershomogena grupper med undantag för årskurs 5 och 6 i Blidsbergs och Dalums skolor som till viss del arbetar åldersblandat. En rektor ansvarar för de tre skolenheterna.

Varje skola har 50 procent tjänst till arbetet med specialundervisning. Dessa ingår i elevhälsan tillsammans med kurator och skolsköterska. Skolorna har tillgång till skolläkare och skolpsykolog. Vid ett par tillfällen per termin deltar även individ- och familjeomsorgen vid vissa elevfrågor.

Blidsberg skola

Samtliga elever i årskurs 3 i Blidsbergs skola har nått kunskapskraven i respektive ämne år 2012 enligt skolans egna uppgifter. Med undantag av matematik uppger skolan att samtliga elever nått de nationella målen i respektive ämne år 2011.

Eleverna i Blidsbergs skola har nått kunskapskraven som minst ska uppnås i årskurs 6 år 2012 i samtliga ämnen med undantag för matematik där 85 procent av eleverna nådde kunskapskraven. År 2010 nådde 20 procent av eleverna i årskurs 5 inte de nationella målen i engelska och 8 procent i svenska och matematik. År 2011 var det cirka 15 procent av eleverna som inte nådde de nationella målen i matematik.

Dalums skola

I Dalums skola har samtliga elever nått kunskapskraven som minst ska uppnås för årskurs 3 år 2012. Däremot är andelen elever som nått de nationella målen lägre för år 2010 och 2011. År 2011 var det ca 30 procent av eleverna som inte nådde de nationella målen i matematik.

I årskurs 5 i Dalums skola har eleverna nått de nationella målen i samtliga ämnen under åren 2010 och 2011 utom i engelska, matematik, svenska och de samhällsorienterande ämnena. I årskurs 6 år 2012 nådde samtliga elever kunskapskraven som minst ska uppnås i samtliga ämnen utom engelska.

Timmele skola

Timmele skola redovisar att samtliga elever nått kunskapskraven som minst ska uppnås i samtliga ämnen i årskurs 3 med undantag för matematik. År 2010 och 2011 nådde inte alla elever målen som minst ska uppnås i matematik, år 2011 var det cirka 15 procent som inte nådde de nationella målen i svenska.

I Timmele skola är resultaten lägre än i de andra två skolorna i årskurserna 5 och 6 (år 2012). Med något undantag har alla elever i årskurs 6 nått kunskapskraven som minst ska uppnås i samtliga ämnen utom engelska och svenska år 2012. Skolan uppger att endast hälften av eleverna har klarat kunskapskraven som minst ska uppnås i svenska och en två tredjedelar av eleverna i engelska år 2012. Åren 2010 och 2011 har nästan samtliga elever nått de nationella målen i svenska, var femte elev i matematik år 2011 och något mer än hälften av eleverna har nått de nationella målen i engelska samma år.

Helhetsbedömning

De flesta elever på Blidsbergs och Dalums skolor når kunskapskraven som minst ska uppnås både i årskurs 3 och årskurs 6. I Timmele skola är det däremot mycket lägre resultat i svenska för år 2012. där nådde inte hälften av eleverna nått kunskapskraven som minst ska uppnås för årskurs 6. Även i engelska är resultaten lägre i Timmele skola. Rektorn, som har varit på skolan sedan höstterminens start, har påbörjat diskussioner om elevernas resultat med lärarna på de tre skolenheterna och analyser begärs in centralt från förvaltningen från samtliga skolor.

Skolinspektionen har genomfört enkäter i skolorna under vårterminen 2012. Både personalen och vårdnadshavarna svarar att det har varit dåligt med studiero i vissa klasser. Vid samtal med elever på alla skolor och rektorn framkommer att det blivit betydligt bättre detta läsår, framförallt på Blidsbergs skola, men även på de andra skolorna. Eleverna som Skolinspektionen samtalat med säger att de trivs på sina skolor och att de lär sig mycket.

Skolorna saknar ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen vid respektive skola. Resultaten analyseras inte så att skolorna kan pröva och utveckla metoder för att nå målen och göra förändringar för att underlätta för eleverna att nå bättre kunskapsresultat. Nu saknas samband mellan kvalitetsarbetet och elevernas måluppfyllelse.

På skolorna finns rutiner för att utreda och ge särskilt stöd till elever som bedöms att inte klara kunskapskraven och åtgärdsprogram upprättas. Skolan måste tydligare beskriva elevens behov i åtgärdsprogrammen så att åtgärderna kan följas upp och utvärderas för att säkerställa att rätt åtgärder sätts in för elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ulricehamns kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Ulricehamns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet trygghet och studiero.

- Det saknas en plan mot kränkande behandling vid respektive skolenhet som dels innehåller konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts, dels vilka rutiner som gäller om personal kränker elev.

Motivering

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Det ska därvid genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid samtal med elever på skolorna framkommer att de känner till likabehandlingsplanen som också innehåller handlingsplan i arbetet mot våld, mobbning och kränkande behandling. Rektorn berättar vidare att Timmele skola fått an-

ledning att använda de rutiner som beskrivs i planen mot kränkande behandling vid några händelser på skolan och att arbetet fungerat bra utifrån planen. Resultatet blev bra och arbetet gick snabbt eftersom alla visste vad som skulle göras. Av skolornas likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling framgår att man på skolorna tagit reda på vilka insatser som skolorna har behov av att genomföra när det gäller arbetet med normer och värden. Av planen framgår att det till exempel finns definitioner av begrepp, rutiner för hantering av uppkomna kränkningar samt mål och åtgärder. Det redovisas också resultat på enkätundersökningar där skolorna kartlägger elevernas trivsel och eventuella otrygga platser. Det är dock otydligt vilka konkreta åtgärder som ska genomföras utifrån den kartläggning av riskområden som skolorna har gjort. Det gäller samtliga tre skolor men framför allt Dalums skola. De saknar också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Utredningen visar att skolornas planer mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav. Planerna anger inte vilka konkreta åtgärder som skolenheten utifrån den aktuella kartläggningen avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Ulricehamns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Rektor måste fatta beslut om åtgärdsprogram och åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektor. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av läroplanen framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att elever får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Samtliga åtgärdsprogram från skolorna som Skolinspektionen tagit del av vid granskningen saknar beslut, de är inte undertecknade av rektorn. I Blidsbergs skola och i Timmele skola framgår inte alltid elevens behov tydligt. Det blir då

oklart hur åtgärderna är kopplade till elevens behov. Vidare blir det svårt för skolorna att följa upp och utvärdera insatserna. Det framgår inte heller hur åtgärdsprogrammen ska följas upp och när och hur de ska utvärderas.

Utredningen visar att de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av på Blidsbergs och Timmele skolor inte uppfyller författningarnas krav då det inte alltid framgår vilka elevens behov är samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärderna är inte kopplade till elevens behov och rektorn, elevhälsoteam och lärare får då svårt att följa upp och utvärdera om rätt åtgärder satts in. På alla tre skolor saknas det också beslut om åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Ulricehamns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska ta ansvar för och bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheterna genomförs. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och inriktningen av det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Skolorna har var sin kvalitetsredovisning för läsåret 2011/12. Av dessa framgår vilka mål som skolorna prioriterat, resultat av enkätundersökningar och i viss mån utbildningsresultat. Det saknas analyser av elevernas kunskapsresultat och måloppfyllelse i övrigt.

Rektorn uppger att det inte finns några utvecklingsplaner för innevarande läsår och något kvalitetsarbete har inte planerats och således ej dokumenterats.

Rektor uppger i intervju att lärarna på skolorna är medvetna om elevernas resultat och diskuterar varför resultaten ibland är låga, men de har inte fört några djupare diskussioner om möjliga orsaker. Skolorna gör inte någon analys av elevernas kunskapsresultat som underlag för planering, uppföljning och utveckling av skolornas resultat och för att formulera åtgärder för att förbättra resultaten.

Utredningen visar att rektor inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen vid skolenheterna. Skolorna använder inte resultaten för att utveckla verksamheten mot en högre måluppfyllelse. Skolornas rektor och lärare får då svårt att förstå varför resultaten ser ut som de gör både på individ- och skolenivå och kan inte heller ta vara på resultatet av kvalitetsarbetet. Rektor saknar därmed underlag för att tydliggöra vilka nya prioriteringar, pedagogiska insatser och organisatoriska förändringar som kan behövas i verksamheten. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa dessa brister.

Författning

4 kap. 4 och 5 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Karin Yllö-Werner
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).